

La Fontordera i els jardins

Tona

Ubicació

Comarca:	Osona
Emplaçament	Plans de Cal Pinel. Al final del carrer Nou, en direcció sud, surt un camí de terra, i el primer trencall a mà dreta duu al mas.
Alçada:	606.9
Coordenades:	
Latitud:	41.843470107544
Longitud:	2.2251495632821
UTM Est (X):	435672
UTM Nord (Y):	4632687

Classificació

Número de fitxa	08283 - 234
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Popular
Segle	XIII, XVIII
Any	1224, 1744
Autoria de l'element:	Jardins de Fontordera. Nicolau Maria Rubió i Tudurí (Maó,1891-Barcelona, 1981)
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIL
Observacions protecció:	BCIL 12242-I POUM. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. VI. Catàleg de béns a protegir. Cr-05 La Fontordera i els jardins. BCIL Tipus A. POUM. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. VII. Catàleg masies i cases rurals. Id-19. La Fontordera i els jardins.
Data aprovació:	dc., 20/07/2011 - 12:00
Número inventari	IPAC - 33021
Generalitat i altres inventaris	

Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	002103900DG33D0001QX
Autoria de la fitxa	Josep Anton Pérez Arriaga (TRÍADE Serveis Culturals)
Data de registre de la fitxa:	dg., 30/06/2024 - 11:27

Descripció

L'edifici principal és un cos quadrangular compacte, amb una coberta a quatre vessants, amb el característic ràfec de doble imbricació de caps de teula. Les façanes estan arrebossades i pintades, i les cantonades de l'edifici reforçades amb carreuat de pedra. En una llinda d'un finestra de la façana de llevant, al primer pis, s'hi llegeix l'any 1744.

La façana principal està orientada a migdia, i s'obre a partir d'una galeria de dos cossos amb arcs carpanells sustentats en columnes d'estil clàssic. El portal adovellat que dona accés a la masia té la data del 1787, segurament un moment de grans reformes del mas, com la incorporació de la galeria esmentada. La resta d'obertures, presenten secció rectangular amb llinda i brancals de pedra i decoracions motllurades.

El que va ser un gran jardí noucentista molt destacat, pràcticament ha desaparegut. El jardins que hi havia a Fontordera a finals de la dècada de 1950, es consideren un primer assaig paisatgístic de l'obra futura de Nicolau Maria Rubió i Tudurí (arquitecte, urbanista i dissenyador de jardins), on el creador va tenir com a idea bàsica jugar amb les espècies existents al terreny. Es caracteritzà perquè tot i que encara creava eixos visuals i recorreguts marcats als jardins, incorporava elements propis del que després seria considerat innovador en la seva obra de l'etapa més madura: plantació sense coordenades geomètriques, tractament naturalístic de les espècies vegetals i l'ús de l'aigua d'una manera natural (DDAA).

Observacions:

Al conjunt de Fontordera s'hi accedeix a través d'un pati d'entrada tancat que duu a l'edificació principal i altres coberts i annexos reformats al llarg del temps. Cal destacar l'àrea que l'envolta, totalment enjardinada.

Història

Es tracta d'un dels masos històrics més importants del terme de Tona. En origen era anomenat mas Font o Font de Tordera. Les primeres notícies sobre el mas Font són de l'any 1224 en un privilegi de Guillem II de Montcada, senyor del castell de Tona, segons la qual es concedia a Arnau de Font i al seu fill, la batllia del terme del castell, amb la obligació de vetllar pels interessos del senyor i recollir els fruits.

Als segles XIII i XIV trobem la família Font emparentada amb famílies de cavallers de la petita noblesa. El llinatge va estar relacionat amb la batllia del terme durant molts anys, i ens confirma la seva posició social dins aquesta classe social.

Al final del segle XIV o inici del XV, un hereu Font es casà amb una noia filla del noble Bernat de Mont-rodon, recalcant encara més la importància de la seva posició social. A la mort de la filla dels Mont-rodon sense descendència, la família Mont-rodon va voler recuperar el dot marital sense èxit ja que els Font tenien

problemes econòmics. Davant d'aquesta situació, els Mont-rodon varen embargar el mas Font i el van arrendar l'any 1411 a Antoni de Tordera. Pocs anys abans, Antoni Font encara era batlle de Tona.

A partir del segle XV, els Tordera, pagesos veïns del mas Font, succeïren en el mas a la primitiva família Font i van adoptar el cognom Font. I a partir del segle XVIII en endavant, s'esmenta només el mas Fontordera (Font-Tordera).

Cal dir, també, que part de les terres de l'antic mas Font, ubicades a la zona de la Font Morta, van ser venudes a partir del segle XVI i XVII per construir-hi cases amb hort al que seria el Carrer de Tona, el nou centre històric que s'estava conformant.

Als anys 1940, la mestressa de la Fontordera, darrera hereva de la casa, i sense hereus directes, ven la finca a la vídua Olano, família que ja estiuejava a Tona, a la Torre Maria. Al cap de pocs anys (1947), es va construir la masoveria de la Fontordera, al costat del mas històric, i s'hi va instal·lar la família Romeu, masovers des del segle XIX.

L'any 1956, Inés de Moxó i Güell, vídua d'Olano, encarregà el projecte dels nous jardins a Nicolau Maria Rubió i Tudurí (Maó, 1891 - Barcelona 1981), arquitecte, urbanista i dissenyador de jardins. Les seves obres com a dissenyador de jardins van molt reconegudes, Rubió va anar evolucionat al llarg dels anys, d'un estil regular i formal, de tradició de jardí mediterrani, cap a un jardí irregular, que ell anomenarà jardí de paisatge llatí.

Bibliografia

LLEOPART, Amadeu. (2006). Retalls del passat per conèixer millor Tona. Ajuntament de Tona.

DD.AA (1985). Nicolau M. Rubió i Tudurí (1891-1981). El jardí obra d'art. Catàleg de l'exposició. Fundació Caixa de Pensions, Barcelona (p. 68-69)

PADRÓS, Carles i PUIGFERRAT, Carles. (2011) Tona. Recull gràfic 1890 - 1978. Editorial Efadós.

PLADEVALL, Antoni. (1990). Tona. Mil cent anys d'Història. Eumo Editorial. Ajuntament de Tona.

Enllaços d'interès:

[Arxiu Fotogràfic Centre Excursionista de Catalunya. La Fontordera, Tona, 1933. ...](#)

[Nicolau Maria Rubió i Tudurí \(Maó, 1891 - Barcelona 1981\), arquitecte, urbanista...](#)

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

